Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

15. juuli 2015*

Konkurents — Keelatud kokkulepped — Euroopa pingestusteraseturg — Kvootide ja hindade kindlaksmääramine, turu jagamine ning tundliku äriteabe vahetamine — ELTL artikli 101 rikkumise tuvastamise otsus — Käibe 10% ülempiir — Asjakohane käive — Koostöö haldusmenetluses — 2006. aasta suunised trahvide arvutamise meetodi kohta

Kohtuasjas T-391/10,

Nedri Spanstaal BV, asukoht Venlo (Madalmaad), esindajad: advokaadid M. Slotboom ja B. Haan, hiljem M. Slotboom,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Van Nuffel, S. Noë ja V. Bottka,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 30. juuni 2010. aasta otsus K(2010) 4387 (lõplik) ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38.344 – Pingestusteras), muudetud komisjoni 30. septembri 2010. aasta otsusega K(2010) 6676 (lõplik) ja komisjoni 4. aprilli 2011. aasta otsusega K(2011) 2269 (lõplik),

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: president S. Frimodt Nielsen (ettekandja), kohtunikud F. Dehousse ja A. M. Collins,

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. juuni 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

Vaidluse ese

1 Käesolev hagi on esitatud komisjoni 30. juuni 2010. aasta otsuse peale K(2010) 4387 (lõplik) ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38.344 – Pingestusteras) (edaspidi „esialgne otsus”), millega määrati karistus keelatud kokkuleppe eest pingestusterase tarnijate vahel, kes osalesid kvootide kindlaksmääramises, klientide jagamises, hindade kindlaksmääramises ja Euroopa, siseriiklikul ja piirkondlikul tasandil hinda, mahtu ja kliente puudutava tundliku äriteabe vahetamises.

2 Komisjon adresseeris esialgse otsuse järgmistele äriühingutele:

— ArcelorMittal SA,

— ArcelorMittal Wire France SA,

— ArcelorMittal Fontaine SA,

— ArcelorMittal Verderio Srl,

— Emesa-Trefilería SA (edaspidi „Emesa”),

— Industrias Galycas SA (edaspidi „Galycas”),

— ArcelorMittal España SA,

— Trenzas y Cables de Acero PSC, SL (edaspidi „Tycsa”),

— Trefilerías Quijano SA (edaspidi „TQ”),

— Moreda-Riviere Trefilerías SA (edaspidi „MRT”),

— Global Steel Wire SA (edaspidi „GSW”),

— Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA (edaspidi „Socitrel”),

— Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras, SA (edaspidi „Companhia Previdente”),

— voestalpine Austria Draht GmbH (edaspidi „Austria Draht”),

— voestalpine AG,

— Fapricela Indústria de Trefilaria SA (edaspidi „Fapricela”),

— Proderac – Productos Derivados del Acero, SA (edaspidi „Proderac”),

— Westfälische Drahtindustrie GmbH (edaspidi „WDI”),

— Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (edaspidi „WDV”),

— Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (edaspidi „Pampus”),

— Nedri Spanstaal BV (edaspidi „Nedri”), hageja,

— Hit Groep BV,

— DWK Drahtwerk Köln GmbH, Saarstahl AG (edaspidi koos „DWK”),

— Ovako Hjulsbro AB,

— Ovako Dalwire Oy AB,

— Ovako Bright Bar AB,

— Rautaruukki Oyj,

— Italcables SpA (edaspidi „ITC”),

— Antonini SpA,

— Redaelli Tecna SpA (edaspidi „Redaelli”),

— CB Trafilati Acciai SpA (edaspidi „CB”),

— ITAS – Industria Trafileria Applicazioni Speciali SpA (edaspidi „Itas”),

— Siderurgica Latina Martin SpA (edaspidi „SLM”),

— Ori Martin SA,

— Emme Holding SpA, varem ja seejärel uuesti Trafileria Meridionali SpA (edaspidi „Trame”).

3 Komisjon muutis algset otsust kahel korral.

4 Kõigepealt võttis komisjon 30. septembril 2010 vastu otsuse K(2010) 6676 (lõplik), millega muudeti algset otsust (edaspidi „esimene muutmisotsus”). Sisuliselt vähendati esimeses muutmisotsuses järgmistele äriühingutele määratud trahve: ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine ja ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal España, WDI ja WDV.

5 Esimene muutmisotsus adresseeriti kõikidele esialgse otsuse adressaatidele.

6 Seejärel võttis komisjon 4. aprillil 2011 vastu otsuse K(2011) 2269 (lõplik), millega muudeti algset otsust (edaspidi „teine muutmisotsus”). Sisuliselt vähendati teises muutmisotsuses muu hulgas järgmistele äriühingutele määratud trahve: ühelt poolt ArcelorMittal, ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine ja ArcelorMittal Wire France ning teiselt poolt SLM ja Ori Martin. Teise muutmisotsuse adressaadiks olid ainult nimetatud äriühingud.

7 Võimaluse avanedes palus Üldkohus edastada teine muutmisotsus kõikidele äriühingutele, kes olid esialgse otsuse peale hagi esitanud.

8 Üldkohus esitas Nedrile küsimusi selle kohta, kuidas võivad esialgse otsuse need muudatused mõjutada tema argumentatsiooni, ning tal oli võimalus kohandada oma väiteid ja nõudeid, et võtta seda võimalikku mõju arvesse.

9 Seega, „vaidlustatud otsus” käesoleva hagi kontekstis on esialgne otsus, mida on muudetud esimese ja teise muutmisotsusega.

10 Esialgse otsuse, esimese muutmisotsuse, teise muutmisotsuse või kirjade peale, mille komisjon saatis teatavate esialgse otsuse adressaatide esitatud taotluste alusel, milles paluti nende maksevõimet uuesti hinnata, esitati 28 hagi (kohtuasjad T-385/10, ArcelorMittal Wire France jt *vs.* komisjon, T-388/10, Productos Derivados del Acero *vs.* komisjon, T-389/10, SLM *vs.* komisjon, T-391/10, Nedri Spanstaal *vs.* komisjon, T-393/10, Westfälische Drahtindustrie jt *vs.* komisjon, T-398/10, Fapricela *vs.* komisjon, T-399/10, ArcelorMittal España *vs.* komisjon, T-406/10, Emesa-Trefilería ja Industrias Galycas *vs.* komisjon, T-413/10, Socitrel *vs.* komisjon, T-414/10, Companhia Previdente *vs.* komisjon, T-418/10, voestalpine ja voestalpine Wire Rod Austria *vs.* komisjon, T-419/10 Ori Martin *vs.* komisjon, T-422/10, Trafilerie Meridionali *vs.* komisjon, T-423/10, Redaelli Tecna *vs.* komisjon, T-426/10, Moreda-Riviere Trefilerías *vs.* komisjon, T-427/10, Trefilerías Quijano *vs.* komisjon, T-428/10, Trenzas y Cables de Acero *vs.* komisjon, T-429/10, Global Steel Wire *vs.* komisjon, T-436/10, Hit Groep *vs.* komisjon, T-575/10, Moreda-Riviere Trefilerías *vs.* komisjon, T-576/10, Trefilerías Quijano *vs.* komisjon, T-577/10, Trenzas y Cables de Acero *vs.* komisjon, T-578/10, Global Steel Wire *vs.* komisjon, T-438/12, Global Steel Wire *vs.* komisjon, T-439/12, Trefilerías Quijano *vs.* komisjon, T-440/12, Moreda-Riviere Trefilerías *vs.* komisjon, T-441/12, Trenzas y Cables de Acero *vs.* komisjon, T-409/13, Companhia Previdente ja Socitrel *vs.* komisjon).

Vaidluse taust

Sektor, mida menetlus puudutab

Toode

11 Keelatud kokkulepe, mille eest komisjon karistuse määras, puudutas pingestusterast. See väljend tähistab metalltrosse ja valtstraadist trossikeesid ning eelkõige ühelt poolt terast eelpingestatud betooni valmistamiseks, mida kasutatakse rõdude, vundamendivaiade ja torude valmistamisel, ning teiselt poolt terast järelpingestatud betooni valmistamiseks, mida kasutatakse hoonete ehituses, maa-aluses ehituses või sillaehituses (vaidlustatud otsuse põhjendus 2).

12 Pingestusterase toodete valik hõlmab mitut liiki lihttrosse (näiteks siledad, läikivad või tsingitud, sälgustatud, soonilised trossid) ning mitut liiki trossikeesid (näiteks läikivad, sälgustatud, polüetüleen- või metallkattega trossikeed). Pingestusterasest trossikeed koosnevad kolmest või seitsmest traadist. Pingestusterast müüakse mitmes läbimõõdus. Spetsiaalseid trossikeesid, st tsingitud või ümbritsetud trossikeed – määrdega kaetud või vahatatud –, ning vandid, st tsingitud kattega trossikeed ja tsingitud trossid, mida kasutatakse sillaehituses, komisjon siiski arvesse ei võtnud (vaidlustatud otsuse põhjendused 3 ja 4).

13 Vaidlustatud otsuses on veel märgitud, et mitmes riigis on nõutav siseriiklike asutuste väljastatud tehniline tunnustus. Sertifitseerimismenetlused kestavad ligikaudu kuus kuud (vaidlustatud otsuse põhjendus 5).

Pakkumise struktuur

14 Vaidlustatud otsuse kohaselt kontrollisid keelatud kokkuleppes osalejad koos ligikaudu 80% müügist Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). Suuremas osas riikidest olid mitu kõige suurematest tootjatest esindatud mõne kohaliku tootja kõrval. Enamus neist kõige suurematest tootjatest kuulusid ka metallurgia kontsernidesse, kes tootsid ka valtstraati, mis on pingestusterase tooraine ja mis moodustab selle peamise hinnakomponendi. Kui integreerimata ettevõtjad olid sunnitud ostma oma tooraine turult, siis integreeritud ettevõtjad arvestasid üldjuhul kontsernisiseselt olemasolevate varudega. Vaidlustatud otsuses tuvastatud kartellikokkuleppe kogu kehtivuse ajal andis tootmisharu teada pingestusterase olulisest ja pidevast ületootmisest (vaidlustatud otsuse põhjendused 98 ja 99).

15 Pingestusterase müügiväärtus EMP-s 2001. aastal oli ligikaudu 365 miljonit eurot, kogumaht samal aastal oli ligilähedaselt 600 000 tonni. Müük hõlmas 20–25% ulatuses pingestusterase traati ning 75–80% ulatuses pingestusterase trossikeesid, kusjuures riigiti need keskmised veidi erinesid. Kõige rohkem tarbiti pingestusterast Itaalias (ligikaudu 28% pingestusterase müügist EMP-s). Teised suurtarbijad olid Hispaania (16%) ning Madalmaad, Prantsusmaa, Saksamaa ja Portugal (igaüks 8–10%) (vaidlustatud otsuse põhjendus 100).

Nõudluse struktuur

16 Vaidlustatud otsuse kohaselt oli pingestusterase nõudluse struktuur väga heterogeenne. Monteeritava ehitusmaterjali tootjad ja spetsialiseerunud ehitusettevõtjad kasutasid pingestusterast näiteks ehitistes, millega stabiliseeritakse hooneid või sildu. Klientuuri moodustas väga väike arv suurkliente – näiteks Addtek International Oy AB (edaspidi „Addtek”), nüüd Consolis Oy AB, kes tarbisid 5–10% pingestusterast Euroopa Liidus – ja arvukad väiksemad kliendid (vaidlustatud otsuse põhjendused 101 ja 102).

17 Liikmesriigiti ärikombed erinesid. Pingestusterase tootjad ja nende kliendid sõlmisid tihti raamlepinguid kestusega 6 või 12 kuud. Nii tellisid kliendid nõudlusest olenevalt koguseid kokkulepitud mahu raames ja kokkulepitud hinnaga. Lepinguid pikendati regulaarselt pärast muude läbirääkimiste toimumist (vaidlustatud otsuse põhjendus 103).

Kaubavahetus liidus ja EMP-s

18 Vaidlustatud otsuses esitatu kohaselt näitavad keelatud kokkuleppega hõlmatud ajavahemikus pingestusterase müügimahud, et liidu liikmesriikide vaheline kaubavahetus oli intensiivne. Pingestusterast toodeti ja turustati kogu EMP-s, sh Norras (vaidlustatud otsuse põhjendus 104).

Nedri ja tema emaettevõtja Hit Groep

19 Nedri on pingestusterase tootja.

20 Nedri oli ajavahemikus 1969–1994 Hoogovens Groep BV otsese või kaudse kontrolli all. Ajavahemikus 1. maist 1987 kuni 28. veebruarini 1994 teostati seda kontrolli äriühingu Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf BV vahendusel, kellele kuulus 100% osalus Nedri aktsiakapitalis.

21 28. veebruaril 1994 müüs Hoogovens Groep selle äriühingu, sh tema 100% osalusega tütarettevõtja Nedri kolmele ettevõtjale. Äriühingu Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf B.V. ärinimeks sai Hit Groep BV, kellele kuulus jätkuvalt 100% osalus Nedri aktsiakapitalis.

22 Ajavahemikus 1. maist 1994 kuni 31. detsembrini 1997 kuulus Nedris 100% osalus Nedri Draht Beteiligungs GmbH-le, kes ise kuulus 70% ulatuses Hit Groep'ile ja 30% ulatuses Thyssen Draht AG-le.

23 Ajavahemikus 1. jaanuarist 1998 kuni 17. jaanuarini 2002 kuulus 100% osalus Nedri aktsiakapitalis taas Hit Groepile.

24 17. jaanuaril 2002 müüdi Nedri Vadeho III BV-le.

25 Vähem kui kuu hiljem, 15. veebruaril 2002 müüs Vadeho III BV 95% oma osalusest Nedri kapitalis erainvestoritele ja ülejäänud 5% Nedri juhatuse liikmetele. 6. mai 2003. aasta kokkuleppega võttis Nedri üle WDI pingestusterasega seotud tegevuse. Alates 14. maist 2003 kuulub WDI-le 30% osalus Nedri kapitalis ja alates 20. novembrist 2006 kuulub Nedri kapitalis 70% osalus Ovako Holdings BV-le, kes ise kuulub 100% ulatuses Pampus Stahlbeteiligungs GmbH-le.

26 Nedri pingestusterasest tulenev käive 2001. aastal EMP-s oli 31 641 636 eurot. Tema konsolideeritud kogukäive oli 2009. aastal 67 420 000 eurot.

Haldusmenetlus

27 Bundeskartellamt (Saksamaa konkurentsiasutus) edastas 9. jaanuari 2002 komisjonile dokumente, mis käsitlesid Saksamaa kohalikus töökohtus menetletavat asja, mis puudutas WDI endise töötaja töölepingu ülesütlemist. See töötaja kinnitas, et ta oli seotud ELTL artikli 101 rikkumisega pingestusterase sektoris. Neil asjaoludel koostas ta loetelu rikkumisega seotud ettevõtjatest ja esitas esmast teavet rikkumise kohta (vaidlustatud otsuse põhjendus 105).

Esimene leebema kohtlemise taotlus ja DWK-le trahvide eest antud kaitse

28 18. juunil 2002 esitas DWK komisjonile memorandumi ELTL artikli 101 rikkumise kohta seoses pingestusterasega, millega oli seotud ta ise ning teised ettevõtjad. Selles kontekstis täpsustas DWK, et loodetavasti kohaldatakse tema suhtes komisjoni 19. veebruari 2002. aasta teatist, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „leebema kohtlemise teatis”) (vaidlustatud otsuse põhjendus 106).

29 3. juulil 2002 kohtusid DWK esindajad komisjoniga ning arutasid leebema kohtlemise menetluse üle. 19. juulil 2002 andis komisjon DWK-le leebema kohtlemise teatise punkti 8 alapunkti b kohaselt tingimuslikku kaitset trahvide eest, kuna ta oli esimene ettevõtja, kes esitas tõendeid, mis võimaldasid komisjonil tuvastada ELTL artikli 101 rikkumise seoses eeldatava keelatud kokkuleppega pingestusterase tootjate vahel kogu liidus (vaidlustatud otsuse põhjendus 107).

Kontrollid ja teabenõuded

30 19. ja 20. septembril 2002 viis komisjon läbi kontrollid muu hulgas WDI, DWK, Tycsa, Nedri, ITC, Redaelli, Itas’e, SLM-i ja Edilsider’i (äriühing, mis kuulub Tréfileurope Italia Srl-i, nüüd ArcelorMittal Verderio, müügiesindaja) ruumides ning nende tütarettevõtjate või seotud ettevõtjate ruumides vastavalt nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [ELTL] artiklite [101] ja [102] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 14 lõigetele 2 või 3 (vaidlustatud otsuse põhjendus 108).

31 Alates 19. septembrist 2002 saatis komisjon esialgse otsuse adressaatidest ettevõtjatele, nende emaettevõtjatele, muudele ettevõtjatele, teatavatele isikutele (Redaelli pensionil töötaja ja hiljem kaubandusnõunik ning Tréfileurope Italia müügiesindaja Edilsideri vahendusel) ja teatavatele kutseliitudele mitu teabenõuet vastavalt määruse nr 17 artiklile 11 ning nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artiklile 18 (vaidlustatud otsuse põhjendus 109).

32 7. ja 8. juunil 2006 teostas komisjon kontrollkäigu vastavalt määruse nr 1/2003 artiklile 20 Redaelli endise töötaja pereliikme ruumides („studio”) (vaidlustatud otsuse põhjendus 114).

Muud leebema kohtlemise taotlused ja komisjoni vastused

33 Vaidlustatud otsuse adressaatide hulgas esitasid teatavad äriühingud nagu ITC, Nedri, SLM, Redaelli ja WDI ametlikud taotlused leebema kohtlemise teatise alusel. Tycsa kinnitas konkurentsivastaste kokkulepete olemasolu, kuid ei taotlenud leebemat kohtlemist (vaidlustatud otsuse põhjendus 110).

34 ITC taotles leebemat kohtlemist 21. septembril 2002, esitades rikkumise ajast pärinevaid tõendeid koosolekute kohta, mis toimusid pingestusterase tootjate vahel ajavahemikus 1979–2002. 11. novembril 2002 esitas ta ka ettevõtja avalduse. 10. jaanuaril 2003 kohaldas komisjon ITC suhtes ajutist trahvi vähendamist vahemikus 30–50%, tingimusel et ta peab jätkuvalt kinni leebema kohtlemise teatise punktis 21 ette nähtud tingimustest (vaidlustatud otsuse põhjendus 111).

35 17. oktoobril 2002 vastas Tycsa teabenõudele, mööndes asjaolusid ja esitades ennast süüstavaid tõendeid. 21. oktoobril 2002 esitas Redaelli teabenõudele vastates ennast süüstavaid tõendeid ning 20. märtsil 2003 taotles ta ametlikult, et tema suhtes kohaldataks leebema kohtlemise teatist. 23. oktoobril 2002 esitas Nedri teabenõudele vastates tõendeid, paludes samas kohaldada tema suhtes leebema kohtlemise teatist. 30. oktoobril 2002 palus SLM teabenõudele vastates trahve vähendada. 4. novembril 2002 ning seejärel 6. märtsil 2003 ja 11. juunil 2003 esitas Tréfileurope teabenõudele vastates ennast süüstavat teavet ning ettevõtja avalduse, milles palutakse kohaldada leebema kohtlemise teatist. 17. märtsil 2004 vastas Galycas teabenõudele, mööndes asjaolusid ja tehes teatavaid ennast süüstavaid avaldusi. 19. mail 2004 esitas WDI ettevõtja avalduse, milles palus kohaldada tema suhtes leebema kohtlemise teatist. Lisaks muule komisjoniga peetud suhtlusele esitas ArcelorMittal 28. juunil 2007 leebema kohtlemise taotluse, mis sisaldas peamiselt rikkumise ajast pärit Emesa endise töötaja käsikirjalisi märkmeid, mis hõlmasid ajavahemikku 1992–2002 (edaspidi „Emesa märkmed”) (vaidlustatud otsuse põhjendus 112).

36 Leebema kohtlemise taotlustele vastates saatis komisjon Nedrile ja WDI-le 19. septembri 2008. aasta kirja, milles teatas neile, et trahvist vabastamine ei ole võimalik ning et ta kavatseb vähendada leebema kohtlemise teatise punkti 26 alusel nende trahve teatise punkti 23 alapunktis b ette nähtud piirides. Samal päeval saatis komisjon kirja ka Redaellile ja SLM-ile, milles jättis nende leebema kohtlemise taotluse rahuldamata (vaidlustatud otsuse põhjendus 113).

Menetluse algatamine ja vastuväiteteatis

37 Komisjon võttis 30. septembril 2008 vastu vastuväiteteatise, mis puudutas mitut äriühingut, sh Nedri.

38 Kõik vastuväiteteatise adressaadid esitasid kirjalikke märkusi vastuseks komisjoni vastuväidetele.

Toimikuga tutvumine ja ärakuulamine

39 Vastuväiteteatise adressaatidel oli võimalik tutvuda komisjoni toimikuga DVD-le salvestatud koopia vormis. Samal ajal said äriühingud ka uurimistoimiku dokumentide loetelu, milles oli märgitud iga dokumendiga tutvumise ulatus. Neid teavitati sellest, et DVD võimaldas neil tutvuda täies ulatuses kõikide dokumentidega, mille komisjon oli uurimise käigus saanud, välja arvatud dokumendid või dokumentide need osad, mis sisaldasid ärisaladusi ja muud konfidentsiaalset teavet. Leebema kohtlemisega seotud dokumentidega lubati tutvuda komisjoni ruumides.

40 Hit Groep sai tutvuda Nedri vastusega vastuväiteteatisele osas, mis puudutas emaettevõtja vastutust, ning 19. detsembril 2008 sai Nedri tutvuda Hit Groepi vastuväiteteatisele esitatud vastuse osaga, mis puudutas emaettevõtja vastutust.

41 Ärakuulamine toimus 11. ja 12. veebruaril 2009. Ärakuulamisel osalesid kõik vastuväiteteatise adressaadiks olnud ettevõtjad, välja arvatud Hit Groep, Emesa ja Galycas.

42 14 ettevõtjat tuginesid ka maksevõimetusele suuniste määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2, edaspidi „2006. aasta suunised") punkti 35 tähenduses. Nad esitasid selle taotluse põhjendamiseks tõendeid.

Täiendavad teabenõuded

43 Seejärel saatis komisjon teabenõuded GSW-le, MRT-le, Tycsale, TQ-le, Companhia Previdentele ja Socitrelile, et selgitada teatud küsimusi, mis puudutavad eelkõige nende organisatsioonilist struktuuri. Need äriühingud vastasid ajavahemikus 6. märtsist kuni 15. aprillini 2009.

44 Komisjon saatis teabenõudeid ka kõikidele esialgse otsuse adressaatidele, et teha kindlaks asjaomaste toodete müügiväärtus ning kontsernide käive. Kõik adressaadid vastasid nendele teabenõuetele.

Vaidlustatud otsus

45 Vaidlustatud otsus puudutab keelatud kokkulepet pingestusterase tarnijate vahel, kes osalesid kvootide kindlaksmääramises, klientide jagamises, hindade kindlaksmääramises ning Euroopa, siseriiklikul ja piirkondlikul tasandil hinda, mahtu ja kliente puudutava tundliku äriteabe vahetamises. Vaidlustatud otsuse põhjenduse 1 kohaselt on need ettevõtjad toime pannud seega ELTL artikli 101 lõike 1 ühe vältava rikkumise ning alates 1. jaanuarist 1994 EMP lepingu artikli 53 lõike 1 rikkumise. Õigusvastane tegevus pandi toime vähemalt alates 1984. aasta algusest kuni 19. septembrini 2002.

46 Uurimine puudutas 18 ettevõtjat. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 122–133 on menetluse esemeks olevaid keelatud kokkuleppeid kirjeldatud üldiselt. Need põhjendused on tagapool kokku võetud osas, milles nendes kirjeldatud asjaolud võimaldavad vaidluse konteksti paremini mõista.

47 Alates vähemalt 1980-ndate aastate esimesest poolest (1984) kuni komisjoni kontrollideni 19. ja 20. septembril 2002 olid mitu pingestusterase sektoris tegutsevat ettevõtjat osaliselt või pidevalt seotud üleeuroopaliste kokkulepetega, mis hõlmasid nn Zürichi faasi ja nn Euroopa faasi, või siseriiklike või piirkondlike kokkulepetega olenevalt juhtumist. Üleeuroopalised kokkulepped ning siseriiklikud või piirkondlikud kokkulepped taotlesid sama üldist eesmärki säilitada tasakaal, et vältida hindade järsk langus muutuval Euroopa turul, mida iseloomustas ületootmine. Ettevõtjad püüdsid seetõttu pidevalt vältida teravat konkurentsi omamaisel turul või eksporditurgudel, sõlmides kokkuleppeid kvootide, hindade või klientide jagamise osas.

Club Zurich ja piirkondlikud kokkulepped

48 Üleeuroopalise kokkuleppe esimest faasi nimetatakse „club Zurichiks". Tulenevalt tollal tugevast survest hindadele määrasid 1. jaanuarist 1984 kuni 9. jaanuarini 1996 Tréfileurope SA, Nedri, WDI, DWK – või nende eelkäijad – ja Redaelli – see viimane esindas mitut muud Itaalia ettevõtjat (vähemalt 1993. aastal ja 1995. aastal) – riikide kaupa (Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Austria ja Benelux) kindlaks kvoodid, jagasid omavahel kliendid, kehtestasid hinnad ja vahetasid tundlikku äriteavet. Nendega ühinesid Hispaania tootjad Emesa (1992. aastal) ja Tycsa (1993. aastal), kes umbes samal ajal hakkasid ka koos käima Ibeeria turgu puudutavas küsimuses esmalt teiste Hispaania tootjatega ning seejärel ka Portugali tootjatega „club España's". 1980-ndatel toimusid club Zurichi koosolekud peamiselt Zürichis (Šveits) ning 1990-ndatel Düsseldorfis (Saksamaa).

49 Hiljemalt alates 23. jaanuarist 1995 ja kogu ülejäänud 1995. aasta vältel pidasid Itaalia ettevõtjad Redaelli, ITC, CB ja Itas (kolme viimast esindas sageli Redaelli) läbirääkimisi (muudetud) kvoodikokkuleppe üle teiste club Zurichi tootjatega, kes pidid haldama Itaalia toojate ja teiste club

Zurichi tootjate müüki Itaalias ja ülejäänud Euroopas. Ühtegi kokkulepet lõpuks ei sõlmitud, kuna Itaalia tootjate nõutud ekspordikvoote peeti liiga suureks. See aitas kaasa club Zurichi lagunemisele, mille viimane tõendatud koosolek toimus 9. jaanuaril 1996.

50 Itaalia ettevõtjad Redaelli, ITC, CB ja Itas sõlmisid 5. detsembril 1995 siiski omavahel kokkuleppe, milles määrati kindlaks kvoodid nii Itaalia turul kui ka seoses Itaalia ekspordiga ülejäänud Euroopasse („club Italia"). Seejärel ühinesid nende Itaalia ettevõtjatega (uuesti) Tréfileurope ja Tréfileurope Italia, SLM, Trame, Tycsa, DWK ja Austria Draht. Kohtumised leidsid aset regulaarselt, et kontrollida kvoodikokkulepete täitmist, määrata kindlaks hinnad (sh lisakulu nimetusega „lisamaks"), jagada omavahel kliendid ja vahetada tundlikku äriteavet, ja seda kuni komisjoni kontrollkäikudeni. Need äriühingud kasutasid keerulist kontrollisüsteemi sõltumatute kolmandate isikute vahendusel, kes kontrollisid regulaarselt hindasid ja Itaalias klientidele müüdud tegelikku mahtu.

51 Club Zurich ja club Italia vahel oli erikoordineerimine. Redaelli ja hiljem ka Tréfileurope hoidsid üleeuroopalise kokkuleppe osalisi informeerituna. Club Italia osalised omalt poolt said samuti teavet üleeuroopalise kokkuleppe olulisest arengust Redaelli, seejärel Tréfileurope'i, DWK ja Tycsa vahendusel, kes osalesid mõlemas klubis.

52 Samal ajal kogu 1996. aasta vältel pidasid Itaalia ettevõtjad (vähemalt Redaelli, CB, ITC ja Itas), Tycsa ja Tréfileurope läbirääkimisi ja jõudsid 1996. aasta lõpus erikokkuleppele nimetusega „lõunakokkulepe", milles kehtestati iga osalise sisenemise määr lõunariikidesse (Belgia, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia ja Luksemburg) ning mis sisaldas neil lasuvat kohustust pidada koos läbirääkimisi kvootide üle teiste Põhja-Euroopa tootjatega.

Club Europe ja piirkondlikud kokkulepped

53 Club Zurichi kriisi ületamiseks jätkasid selle endised osalised (Itaalia tootjad, eelkõige Redaelli osalesid selles siiski vähem regulaarselt) samuti regulaarset kooskäimist ajavahemikus 1996. aasta jaanuarist kuni 1997. aasta maini. Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa ja Emesa (edaspidi „alalised liikmed") sõlmisid lõpuks 1997. aasta mais muudetud üleeuroopalise kokkuleppe, millega nad jagasid kvoodid, mis olid arvutatud konkreetse võrdluspiirkonna ja võrdlusperioodi alusel (1995. aasta neljandast kvartalist kuni 1997. aasta esimese kvartalini). Üleeuroopalise kokkuleppe seda teist faasi nimetatakse „club Europe'iks".

54 Alalised liikmed jagasid lisaks kliendid ja määrasid kindlaks toodete hinnad (konkreetselt riigi ja kliendi kaupa). Nad leppisid kokku kooskõlastamise eeskirjad, mis hõlmasid koordineerijate nimetamist, kes vastutasid kokkulepete elluviimise eest riigiti ning teiste huvitatud ettevõtjatega koordineerimise eest, kes tegutsesid samades riikides või seoses samade klientidega. Lisaks kohtusid nende esindajad regulaarselt eri tasanditel (müügidirektorid ja -esindajad), et kontrollida kokkulepete täitmist. Nad vahetasid tundlikku äriteavet. Juhul kui kokkulepitud kaubandustegevusest oli kõrvale kaldutud, kohaldati vastavat kompensatsioonisüsteemi.

55 Selle üleeuroopalise kokkuleppe raames suhtlesid alalised liikmed, kellega aeg-ajalt ühinesid Itaalia tootjad ja Fundia Hjulsbro AB (edaspidi „Fundia"), ka kahepoolselt (või mitmepoolselt) ning osalesid hindade kindlaksmääramises ja klientide jagamises juhtumipõhiselt, kui see neil huvi pakkus (olenevalt nende esindatusest arutataval turul).

56 Ajavahemikus vähemalt 2000. aasta septembrist kuni komisjoni kontrollkäikudeni 2002. aasta septembris kohtusid alalised liikmed ning ITC, CB, Redaelli, Itas ja SLM regulaarselt eesmärgiga värvata Itaalia ettevõtjaid alaliste liikmetena club Europe'isse.

57 Lisaks üldkvootide kindlaksmääramisele geograafiliste piirkondade kaupa arutati samal perioodil ka kvootide jagamist klienditi. Ettevõtja, kes tavaliselt koordineeris teatud siseriiklikku turgu, pidi juhtima ka läbirääkimisi kvootide üksikasjalikuks jagamiseks selles riigis asuvate klientide kaupa.

58 Club Europe'i liikmed üritasid alaliste liikmetena vastu võtta mitte ainult Itaalia tootjaid, vaid ka kõiki muid olulisi pingestusterase tootjaid, kellega neil oli kokkuleppeid või kellega nad varem suhtlesid kahe- või mitmepoolselt, ning Euroopa kvoodid riigiti ümber jaotada, nagu tehti club Zurichi raames.

59 Paralleelselt üleeuroopalise kokkuleppe ja club Italiaga leppisid 5 Hispaania ettevõtjat (TQ, Tycsa, Emesa, Galycas ja Proderac (viimane alates 1994. aasta maist)) ja 2 Portugali ettevõtjat – Socitrel alates 1994. aasta aprillist ja Fapricela alates 1998. aasta detsembrist – Hispaania ja Portugali osas kokku oma turuosa stabiilsena säilitamises ja kvootide kindlaksmääramises, klientide omavahel jagamises, ka ehitustööde riigihangete jaoks, hindade ja maksetingimuste kindlaksmääramises. Lisaks vahetasid nad tundlikku äriteavet (club España).

60 Üleeuroopalised ja piirkondlikud kokkulepped (club Italia / club España / lõunakokkulepe) kehtisid kuni kontrollkäikudeni, mille komisjon viis läbi 2002. aasta septembris.

61 Mis puudutab konkreetsemalt Nedrit, siis tuvastas komisjon, et ta osales otseselt keelatud kokkuleppes 1. jaanuarist 1984 kuni 19. septembrini 2002 (vaidlustatud otsuse põhjendus 802).

62 Ta märgib seejärel, et Hit Groepile kuulus otseselt ja kaudselt 100% osalus Nedri aktsiakapitalis 1. maist 1987 kuni 1. maini 1994 ning 31. detsembrist 1997 kuni 17. jaanuarini 2002. Vahepealse ajavahemikuga seoses, mil Nedri kuulus Nedri Draht Beteiligungs GmbH-le, kes omakorda kuulus 70% ulatuses Hit Groepile ja 30% ulatuses Thyssen Draht AG-le, märgib komisjon, et tal ei ole piisavalt tõendeid selle kohta, et Hit Groep avaldas või tal oli võimalik avaldada Nedrile otsustavat mõju. Seetõttu ei pea ta Hit Groepi vastutavaks Nedri rikkumise eest ajavahemikus 1. maist 1994 kuni 31. detsembrini 1997 (vaidlustatud otsuse põhjendus 804).

63 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 805–812 tugineb komisjon eeldusele, et Hit Groep, kellele kuulus ajavahemikus 1. jaanuarist 1998 kuni 17. jaanuarini 2002 100% osalus Nedri aktsiakapitalis, avaldas viimasele otsustavat mõju ning lükkab tagasi Hit Groepi argumendid, millega üritati see eeldus ümber lükata.

64 Vaidlustatud otsuse artikli 1 punktis 9 leidis komisjon, et Nedri ja Hit Groep on rikkunud ELTL artiklit 101, kuna Nedri osales ajavahemikus 1. jaanuarist 1984 kuni 19. septembrini 2002 ja Hit Groep ajavahemikus 1. jaanuarist 1998 kuni 17. jaanuarini 2002 pingestusterase sektoris kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses.

65 Vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis 9 kehtestas komisjon ühelt poolt Nedrile ja Hit Groepile solidaarselt trahvi summas 5 056 500 eurot ning teiselt poolt Hit Groepile trahvi summas 1 877 500 eurot.

Menetlus ja poolte nõuded

66 Nedri esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 13. septembril 2010.

67 Üldkohus palus 6. juuni 2011 lahendis komisjonil esitada teine muutmisotsus. Komisjon täitis selle nõudmise 16. juunil 2011.

68 Nedri teatas 26. juuli 2011. aasta kirjas, et ta ei soovi kohandada oma väiteid tulenevalt teise muutmisotsuse vastuvõtmisest.

69 Kirjalik menetlus lõppes 15. detsembril 2011 sellega, et komisjon esitas oma vasturepliigi paranduse.

70 Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti alates 23. septembrist 2013, määrati ettekandja-kohtunik kuuendasse kotta ning seetõttu anti käesolev kohtuasi 3. oktoobril 2013 lahendamiseks kuuendale kojale.

71 2. mai 1991. aasta Üldkohtu kodukorra artikli 52 lõikes 2 mainitud esialgne ettekanne edastati kuuendale kojale 8. novembril 2013.

72 2. mai 1991. aasta kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames esitas Üldkohus 17. detsembril 2013 hagejale kirjalikult ühe küsimuse, mis puudutas 18. juuli 2013. aasta kohtuotsuse Schindler Holding jt *vs*. komisjon (C-501/11 P, EKL, EU:C:2013:522) võimalikku mõju hagi põhjendamiseks esitatud esimese väite suhtes. Hageja vastas sellele küsimusele.

73 Nedri loobus 30. jaanuari 2014. aasta kirjas hagi põhjendamiseks esitatud esimesest väitest, mille kohaselt on rikutud ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ning põhjendamiskohustust.

74 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus 14. mail 2014 avada suulise menetluse.

75 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu kirjalikele ja suulistele küsimustele kuulati ära 27. juuni 2014. aasta kohtuistungil.

76 Nedri palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsuse artikli 1 punkt 9 ajavahemiku osas, mille eest loeti Hit Groep vastutavaks;

— tühistada vaidlustatud otsuse artikli 2 punkt 9 talle määratud trahvi osas;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

77 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

78 Nedri esitab tühistamisnõude põhjendamiseks kaks väidet.

79 Esiteks väidab Nedri, et komisjon on rikkunud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, 2006. aasta suuniseid ning õigluse, proportsionaalsuse põhimõtteid ja põhjendamiskohustust, kohaldades eelmise majandusaasta käibe 10% ülempiiri 2009. aasta käibele, kuigi ta oleks pidanud seda ülempiiri kohaldama tema 2002. aasta käibele.

80 Teiseks viitab Nedri sellele, et ühelt poolt on komisjon rikkunud leebema kohtlemise teatise punkti 23 ning teiselt poolt põhjendamiskohustust, kui ta vähendas tema trahvi 30% asemel ainult 25%.

Esimene väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, 2006. aasta suuniseid, õigluse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning põhjendamiskohustust, kuna komisjon kohaldas Nedrile määratava trahvi arvutamisel 10% ülempiiri majandusaastale 2009, mitte majandusaastale 2002

Vaidlustatud otsuse meeldetuletus

81 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 1063 jj nähtub, et komisjon pidas oluliseks võtta määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud käibe 10% ülempiiri kindlakstegemiseks arvesse 2009. aasta majandusaasta käivet; Nedri vaidleb sellele vastu, leides, et aluseks oleks pidanud võtma majandusaasta 2002, mis on rikkumises tema osalemise viimane aasta.

Poolte argumendid

82 Nedri väidab sisuliselt, et komisjon kohaldas vääralt käibe 10% ülempiiri majandusaastale 2009 ning lükkas tagasi tema taotluse võtta selleks aluseks majandusaasta 2002. Ta on seisukohal, et komisjon rikkus selliselt toimides määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, 2006. aasta suuniseid, eelkõige suuniste punkti 32, ning õigluse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

83 Hageja sõnul nähtub 7. juuni 2007. aasta kohtuotsusest Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon (C-76/06 P, EKL, EU:C:2007:326, punktid 20 ja 25), et olukordades, kus rikkumise toimepanemise hetke ning trahvi määrava komisjoni otsuse vahel on asjaomase ettevõtja majanduslikus olukorras toimunud olulised muudatused, tuleb arvesse võtta tegelikku majanduslikku olukorda ajavahemikus, kui rikkumine toime pandi.

84 Kuid 2009. aasta käive ei kajasta tema sõnul mingil juhul tervet majandusaastat normaalse majandustegevusega 12 kuu jooksul ega tema tegelikku majanduslikku olukorda ajavahemikus, kui rikkumine toime pandi.

85 Nimelt oli Nedri käive 2001. aastal 31 641 636 eurot ning 2009. aastal 69 345 000 eurot. See tõus oli esiteks tingitud toormaterjalihinna olulisest tõusust ning teiseks samal ajavahemikul WDI pingestusterase sektori tegevuse ülevõtmisest.

86 Ta väidab, et ettevõtja majandusliku olukorra olulised muutused toimusid järelikult rikkumise toimepaneku ja lõpliku otsuse vastuvõtmise vahelisel ajal, mistõttu on põhjendatud see, et komisjon võtab arvesse rikkumisperioodi viimast majandusaastat, st 2002. aastat.

87 Veel leiab ta, et kuna ta on ühte toodet tootev ettevõtja, on tema karistus palju raskem kui suurtel ettevõtjatel, kellel on väga mitmekesine tegevus.

88 Komisjon vaidleb sellele argumentatsioonile vastu.

Üldkohtu hinnang

– Põhimõtete meeldetuletus

89 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 kohaselt võib komisjon oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikuvad ELTL artiklit 101 või 102. Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

90 Euroopa Kohus on täpsustanud, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud käibega seotud ülempiiri eesmärk on vältida, et komisjoni määratavad trahvid oleksid asjaomase ettevõtja suurusega võrreldes ebaproportsionaalsed (kohtuotsus Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, EU:C:2007:326, punkt 24).

91 Tegemist on seega ülempiiriga, mida ühetaoliselt kohaldatakse kõigile ettevõtjatele ja mis on väljendatud iga ettevõtja suurusest sõltuvalt ning millel on rikkumise raskusastme ja kestuse kriteeriumidega võrreldes eripärane ja iseseisev eesmärk. Selle ainsaks võimalikuks tagajärjeks on see, et nende kriteeriumide põhjal arvutatud trahvisummat vähendatakse kuni lubatud ülempiirini. Selle kohaldamine tähendab, et asjaomane ettevõtja ei maksa trahvi, mida nendele kriteeriumidele tugineva hinnangu alusel tuleks üldjuhul maksta (kohtuotsus, 28.5.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EKL, EU:C:2005:408, punktid 281–283).

92 Teisisõnu on artikli 23 lõikes 2 iga rikkumises osalenud ettevõtja käibe suhtes kehtestatud 10% ülempiiri eesmärk eelkõige vältida, et sellest ülempiirist suurema trahvisumma määramine ületaks ettevõtja maksevõimet ajal, mil komisjon ta rikkumise eest vastutavaks tunnistas ja talle rahalise karistuse määras (kohtuotsus, 4.9.2014, YKK jt *vs.* komisjon, C-408/12 P, EKL, EU:C:2014:2153, punkt 63).

93 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu tähenduses „eelmine majandusaasta" peab põhimõtteliselt silmas asjassepuutuva ettevõtja vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisele eelnenud viimast tervet majandusaastat (kohtuotsus, 28.4.2010, Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, T-456/05 ja T-457/05, EKL, EU:T:2010:168, punkt 80; vt selle kohta ka eespool punktis 83 viidatud kohtuotsus Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, EU:C:2007:326, punkt 32).

94 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu taustaks oleva süsteemi eesmärkidest kui ka eespool punktis 92 viidatud kohtupraktikast tuleneb, et 10% ülempiiri kohaldamine eeldab esiteks seda, et komisjonile on teada otsuse vastuvõtmisele eelneva viimase majandusaasta käive, ja teiseks seda, et need andmed väljendavad tervet majandusaastat normaalse majandustegevusega 12 kuu jooksul (kohtuotsus, 29.11.2005, Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, T-33/02, EKL, EU:T:2005:428, punkt 38, ning eespool punktis 93 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, EU:T:2010:168, punkt 95).

95 Kuigi eespool punktis 83 viidatud kohtuotsusest Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon (EU:C:2007:326, punkt 32) nähtub, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud trahvi ülempiiri arvutamiseks peab komisjon põhimõtteliselt arvesse võtma asjassepuutuva ettevõtja trahvi määrava otsuse vastuvõtmisele eelnenud viimase terve majandusaasta käivet, siis tuleneb siiski selle normistiku kontekstist ja eesmärkidest, kuhu kõnealune säte kuulub, et kui komisjoni otsuse vastuvõtmisele eelneva majandusaasta käive ei väljenda tervet majandusaastat normaalse majandustegevusega 12 kuu jooksul ning seega ei anna mingit tarvilikku teavet asjaomase ettevõtja tegeliku majandusliku olukorra ja talle määratava trahvi sobiva taseme kohta, ei saa seda käivet trahvi ülempiiri kindlakstegemisel arvesse võtta. Viimati nimetatud juhul, mis leiab aset vaid erakorralistel asjaoludel, on komisjonil kohustus trahvi ülempiiri arvutamisel arvesse võtta viimane terve majandusaasta, mis väljendab normaalse majandustegevusega tervet majandusaastat (kohtuotsus, 12.12.2012, 1. garantovaná *vs.* komisjon, T-392/09, EU:T:2012:674, punkt 86, mis jäeti apellatsiooniastmes muutmata kohtuotsusega, 15.5.2014, 1. garantovaná *vs.* komisjon, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

96 Näiteks, kui majandusaasta on lõppenud enne otsuse vastuvõtmist, ent ettevõtja majandusaasta aruanne on alles tegemata või ei ole seda veel komisjonile edastatud, siis on komisjonil õigus või koguni kohustus lähtuda varasema majandusaasta käibest, et kohaldada määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2. Sarnaselt, kui raamatupidamistava ümberkorraldamise või muutmise tõttu on ettevõtja esitanud aasta-aruande eelneva majandusaasta kohta, mis on lühem kui 12 kuud, siis on komisjonil

õigus lähtuda selle sätte kohaldamiseks varasemast terve majandusaasta käibest. Sama kehtib ka siis, kui asjaomasel ettevõtjal ei olnud mingit käivet komisjoni otsuse vastuvõtmisele eelneval majandusaastal (eespool punktis 94 viidatud kohtuotsus Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, EU:T:2005:428, punkt 39, mis jäeti apellatsiooniastmes muutmata eespool punktis 83 viidatud kohtuotsusega Britannia Alloys & Chemicals *vs.* komisjon, EU:C:2007:326, punktid 27 ja 30).

97 Siiski on leitud, et seoses hageja argumendiga, mille kohaselt on tema teatud aasta kogukäive „kunstlikult kõrge" toorainehindade väidetava olulise tõusu tõttu, piisab, kui märkida, et selline asjaolu, kui see on tõendatud, ei takista trahvi ülempiiri arvutamisel arvesse võtmast niisugust käivet. Kohtupraktikast saab nimelt järeldada, et ettevõtja käivet saab selleks arvesse võtta, isegi kui see erineb oluliselt eelmiste majandusaastate käibest, kui see vastab tervele majandusaastale, mille jooksul viidi tegelikult läbi majandustegevust. Sellega seoses tuleb täpsustada, et kohtupraktika viite „normaalse majandustegevusega tervele majandusaastale" eesmärk on välistada seda, et võetakse arvesse majandusaastat, mille jooksul asjassepuutuv ettevõtja oli oma tegevust lõpetamas, kuigi kogu majandustegevust ei ole veel lõpetatud, ning üldisemalt majandusaastat, mille jooksul ei vastanud asjassepuutuva ettevõtja turutegevus tavatingimustes majandustegevusega tegeleva ettevõtja turutegevusele. Seevastu ei tähenda pelk asjaolu, et teatud majandusaasta käive või kasum on oluliselt madalam või kõrgem eelmiste majandusaastate omast, et see majandusaasta ei ole normaalse majandustegevusega terve majandusaasta (kohtuotsus, 12.12.2012, Almamet *vs.* komisjon, T-410/09, EU:T:2012:676, punkt 253).

98 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab ELTL artikliga 296 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtul teostada kontrolli. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning seda huvi arvestades, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 nõuetele tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjassepuutuvaid õigusnorme (kohtuotsused, 2.4.1998, komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, C-367/95 P, EKL, EU:C:1998:154, punkt 63; 30.9.2003, Saksamaa *vs.* komisjon, C-301/96, EKL, EU:C:2003:509, punkt 87, ning 22.6.2004, Portugal *vs.* komisjon, C-42/01, EKL, EU:C:2004:379, punkt 66).

99 Seoses proportsionaalsuse põhimõttega tuleb meenutada, et see nõuab Euroopa Kohtu praktika kohaselt, et liidu institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega seatud legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, ning juhul kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meedet, ning tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (vt kohtuotsus, 17.10.2013, Schaible, C-101/12, EKL, EU:C:2013:661, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Esimese väite põhjendatus

100 Käesolevas asjas väidab Nedri sisuliselt, et ajavahemikus 2002–2009 toimus tema struktuurimuutus ja tema käive kasvas ja et need asjaolud põhjendavad seda, et käibe 10% ülempiiri kindlaksmääramisel ei võeta arvesse majandusaastat 2009, kuivõrd see ei kajasta tema tegelikku majanduslikku olukorda ajavahemikus, kui rikkumine toime pandi (see tähendab 1987–2002).

101 Tuleb tõdeda, et Nedri majandusaasta 2009 käive vastab vaidlustatud otsuse vastuvõtmisele eelneva majandusaasta kogukäibele ning tervele majandusaastale, mille jooksul hageja viis tegelikult läbi majandustegevust, kusjuures hageja sellele vastu ei vaidle.

102 Arvestades eespool punktides 93 ja 97 meenutatud Üldkohtu praktikat, on seega alusetud Nedri argumendid, mis puudutavad esiteks struktuurimuutusi, mille ta läbi tegi, ning teiseks tema käibe suurenemist ajavahemikus 2002–2009, kuna need asjaolud ei kujuta endast erakorralisi asjaolusid, mis põhjendaksid seda, et komisjon võtaks aluseks 2009. aastast varasema majandusaasta käibe.

103 Selles osas tuleb tõdeda, et WDI pingestusterase sektori tegevuse ülevõtmine ei ole eespool punktis 96 meenutatud kohtupraktika tähenduses erakorraline asjaolu, mis põhjendaks seda, et komisjon võtaks aluseks mõne muu majandusaasta, kui vaidlustatud otsuse vastuvõtmisele eelnenud majandusaasta.

104 Mis puudutab hageja argumentatsiooni eespool punktis 83 viidatud kohtuotsuse Britannia Alloys & Chemicals *vs*. komisjon (EU:C:2007:326) punkti 25 kohta osas, milles tuleb arvesse võtta käive, mis kajastab hageja tegelikku majanduslikku olukorda „ajavahemikus, kui rikkumine toime pandi”, millest tulenevalt jäetaks kõrvale sellest ajavahemikust mis tahes hilisem majandusaasta, siis tuleb tõdeda, et sellise tõlgenduse tulemusel jäetaks süstemaatiliselt kõrvale määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 käsitlev kohtupraktika, mille kohaselt juhul, kui ei esine erakorralisi asjaolusid, tuleb arvesse võtta vaidlustatud otsuse vastuvõtmisele eelnenud majandusaasta käive. Eespool punktis 83 viidatud kohtuotsuses Britannia Alloys & Chemicals *vs*. komisjon (EU:C:2007:326) ei viita miski sellele, et Euroopa Kohus kavatses sellest väljakujunenud kohtupraktikast kõrvale kalduda. Vastupidi tuleb tõdeda, et seda kohtupraktikat on selgelt kinnitatud eespool punktis 83 viidatud kohtuotsuse Britannia Alloys & Chemicals *vs*. komisjon (EU:C:2007:326) punktides 30 ja 41. Euroopa Kohtu otsuse punkti 25 tuleb seega vaadelda selle juhtumi eriomaste asjaolude taustal, mitte kui määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu ja kohtupraktikas sellele antud tõlgenduse üldist erandit.

105 Kokkuvõtvalt, komisjon võttis viga tegemata aluseks hageja 2009. aasta käibe, mis oli käive, mida ta oli kohustatud arvesse võtma eespool punktides 93 ja 97 meenutatud kohtupraktika kohaselt.

106 Sellest järeldub, et komisjon ei ole määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 rikkunud.

107 Järelikult ei rikkunud komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 kehtestatud käibe 10% ülempiiri arvutamisel majandusaastale 2009 tuginedes proportsionaalsuse põhimõtet, kuna ta võttis arvesse – nagu ta oli kohustatud – hageja viimast tervet majandusaastat normaalse majandustegevusega 12 kuu jooksul.

108 Viimaseks tuleb tagasi lükata argument põhjendamise puudumise kohta, kuna vaidlustatud otsuse põhjenduses 1063 jj on arusaadavalt esitatud põhjused, miks komisjon võttis aluseks hageja 2009. aasta käibe.

109 Järelikult tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, et rikutud on leebema kohtlemise teatise punkti 23 ja põhjendamiskohustust, kuna komisjon oleks pidanud hageja trahvi vähendama 30%, mitte 25%

Vaidlustatud otsuse meeldetuletus

110 Vaidlustatud otsuse põhjendustest 1082–1087 nähtub, et komisjon oli seisukohal, et Nedri koostööd arvestades võib tema trahvisummat vähendada 25%.

Poolte argumendid

111 Nedri väidab, et kuna ta täitis teise ettevõtjana leebema kohtlemise teatise punkti 21 nõuded, oleks tema trahvi olnud võimalik vähendada kuni 30%.

112 Esiteks meenutab ta, et ta edastas tema valduses olevad tõendid 23. oktoobril 2002 ehk veidi rohkem kui üks kuu pärast kontrollkäike, mis toimusid 19. ja 20. septembril 2002. Komisjon leidis, et hageja tegi seega koostööd menetluse varases staadiumis (vaidlustatud otsuse põhjendus 1087). Lisaks täiendas hageja oma leebema kohtlemise taotlust 29. märtsil 2004.

113 Teiseks leiab Nedri, et komisjon möönab, et hulgalisel ja üksikasjalikul teabel, mille ta esitas ja mis puudutas kõiki üleeuroopalisi kokkuleppeid ja eelkõige club Zurichit, Skandinaavia turgu, sh Addtek, ja club Europe'it, oli oluline lisaväärtus (vaidlustatud otsuse põhjendus 1084).

114 Nedri on siiski seisukohal esiteks, et arvestades seda, kuidas komisjon esitatud teabe vaidlustatud otsuses koondas, ei ilmne selle teabe üksikasjalikkus ja kogus täiel määral.

115 Ta leiab teiseks, et komisjon otsustas vaidlustatud otsuse põhjenduses 1085 vääralt, et teave klientide ja kvootide jagamise kohta Saksa turul ei aidanud oluliselt rikkumist mõista ja tuvastada. Nimelt on Nedri seisukohal, et ta esitas esimesena väärtuslikku teavet club Europe'is toimunud arutelude kohta, mis puudutasid klientide ja kvootide jagamist Saksa turul. Ta täpsustab, et ta esitas ka tõendeid suure arvu klientide jagamise koosolekute kohta. Seega viitab vaidlustatud otsuse 354.–357. joonealuses märkuses silmas peetud teave, mida komisjon sai Saksa turu kohta, Nedrilt pärit dokumentidele. Viimase sõnul oleks komisjon saanud ilma tema esitatud tõenditeta tõendada ainult mõne koosoleku toimumist, kusjuures hageja arvates ei ole komisjon seda vaidlustatud otsuse põhjenduses 1085 ümber lükanud. Nedri lisab, et komisjon ei ole põhjendanud ka oma hinnangut, mille kohaselt ei olnud sellel teabel olulist lisaväärtust.

116 Viimaseks väidab Nedri, et tema ulatuslikku ja järjepidevat koostööd tõendavad vaidlustatud otsuses tehtud arvukad viited vastustele, mille ta esitas teabenõuetele, tema leebema kohtlemise taotlusele, uurimise käigus esitatud lisateabele ja komisjoni oletuste tema antud kinnitustele (vaidlustatud otsuse põhjendused 1082 ja 1087).

117 Nedri arvates on ebaõige talle määratud trahvi vähendamine ainult 25%, mitte 30%.

118 Komisjon vaidleb sellele argumentatsioonile vastu.

Üldkohtu hinnang

119 Leebema kohtlemise teatise punkti 20 jj kohaselt:

„20. Ettevõtjate puhul, kes ei täida [osas „Kaitse trahvide eest"] sätestatud tingimusi, võib siiski vähendada kehtestatava trahvi määra.

21. Selleks et ettevõtja trahvi saaks vähendada, peab ta esitama komisjonile kahtlustatava rikkumise kohta tõendid, millel on komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus, ning lõpetama oma osaluse kahtlustatavas rikkumises hiljemalt tõendite esitamise ajal.

22. Lisaväärtuse mõiste väljendab seda, mil määral esitatud tõendite laad ja/või üksikasjalikkus aitavad komisjonil kõnealuseid fakte tõendada. Hindamisel peab komisjon hiljem esitatavatest tõenditest üldjuhul väärtuslikumaks neid kirjalikke tõendeid, mis pärinevad sellest ajavahemikust, mida faktid puudutavad. Samamoodi peetakse kaudselt seotud tõenditest üldjuhul väärtuslikumaks kõnealuste faktidega otseselt seotud tõendeid.

23. Komisjon määrab haldusmenetluse lõpus vastu võetavas lõplikus otsuses kindlaks:

a) kas ettevõtja esitatud tõenditel oli samal ajal komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus;

b) mil määral ettevõtjale määratud trahvi vähendatakse; see määratakse järgmise korra kohaselt ja lähtudes kehtestatavast trahvist:

[…] teine ettevõtja, kes täidab punktis 21 sätestatud tingimused: trahvi vähendatakse 20–30% […]

Kõigis nimetatud rühmades trahvi vähendamise taseme kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse punktis 21 sätestatud tingimustele vastavate tõendite esitamise aega ja nende lisaväärtust. Peale selle võib komisjon arvesse võtta ettevõtja poolt pärast andmete esitamist tehtud koostöö ulatust ja järjepidevust.

Kui ettevõtja esitab muu hulgas tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli tähtsust või kestust, ei võta komisjon neid andmeid arvesse võimalike trahvide määramisel kõnealused tõendid esitanud ettevõtja suhtes."

120 Selleks et määrata kindlaks trahvi vähendamise määr, millele on õigus teisel ettevõtjal, peab komisjon arvesse võtma tõendite esitamise aega ja nende lisaväärtust. Peale selle võib komisjon arvesse võtta ettevõtja poolt pärast andmete esitamist tehtud koostöö ulatust ja järjepidevust, kuid ta ei ole siiski selleks kohustatud.

121 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et komisjon on arvesse võtnud Nedri teabe esitamise aega (vaidlustatud otsuse põhjendused 1082 ja 1087) ning et ta hindas hageja esitatud tõendite lisaväärtust (vaidlustatud otsuse põhjendused 1082–1085). Samuti võttis ta arvesse Nedri koostöö ulatust ja järjepidevust pärast andmete esitamist (vaidlustatud otsuse põhjendus 1087).

122 Seega tuleb kohe tagasi lükata argument, et vaidlustatud otsust ei ole põhjendatud.

123 Veel tuleb meenutada, et leebema kohtlemise teatise punktis 23 on ette nähtud, et teise ettevõtja, kes täidab teatise punktis 21 sätestatud tingimused, trahvi vähendatakse 20–30% ning et vähendamise määr selles vahemikus sõltub eespool punktis 120 meenutatud kolmest kriteeriumist.

124 Varajane koostöö ja esitatud tõendite lisaväärtus ning ka pärast andmete esitamist tehtud ettevõtja koostöö ulatuse võimalik arvessevõtmine on kumulatiivsed kriteeriumid, mida kaalutakse sõltuvalt kontekstist ja iga juhtumi asjaoludest ning mille alusel võidakse trahvi vähendada vahemikus 20–30%.

125 Seoses nende erinevate kriteeriumide kohaldamisega komisjoni poolt tuleb esiteks märkida osas, mis puudutab Nedri tõendite esitamise ajahetke hindamist, et tema leebema kohtlemise taotlus esitati üks kuu pärast kontrollimisi.

126 Nedri koostöö leidis seega tõepoolest aset haldusmenetluse varases staadiumis – mida komisjon möönab liiati vaidlustatud otsuses (põhjendus 1087) – kuid see ei toimunud siiski kohe pärast kontrollkäike, erinevalt näiteks ITC koostööst.

127 Kuid komisjonil on õigus võtta arvesse selliseid faktilisi asjaolusid, kui ta hindab trahvi vähendamise määra, mida ta saab kohaldada leebema kohtlemise taotlejale tema koostöö alusel.

128 Teiseks, mis puudutab Nedri koostöö lisaväärtust, siis tuleb kõigepealt tõdeda, et komisjon võttis arvesse asjaolu, et Nedri esitatud andmed puudutasid kõiki üleeuroopalisi kokkuleppeid ja eelkõige Club Zurich'it, Skandinaavia turgu, sh Addtek, ja Club Europe'it, ning et komisjon möönis nende tõendite olulist lisaväärtust. See nähtub nimelt vaidlustatud otsuse põhjendustest 1082–1084.

129 Edasi, mis puudutab Nedri argumente Saksamaa turu kohta, siis asus komisjon sisuliselt seisukohale, et need tõendid ei aidanud tal oluliselt mõista või tuvastada rikkumist ning et nendel ei olnud seega olulist lisaväärtust.

130 Ent tuleb tõdeda, et selle hinnangu vaidlustamiseks esitab hageja vaid asjaolu, et ta esitas esimesena komisjonile selle kohta tõendeid, need tõendid puudutasid suurt arvu klientide jagamise koosolekuid ning ilma nende tõenditeta oleks komisjon saanud tõendada vaid mõne koosoleku toimumist.

131 Sellegipoolest ta ei tõenda, miks ei ole täpne komisjoni kinnitus, et klientide jagamine Saksa turul on vaid sellise jagamise üks näide teiste hulgas, mida on kirjeldatud vaidlustatud otsuse jaos 9.1.3.6, ning sellega seoses esitatud tõenditel on seega tegelikult vaid suhteline lisaväärtus.

132 Tuleb asuda seisukohale, et suhtelise lisaväärtusega on ka Nedri need tõendid, mis võimaldasid tõendada teatavate club Europe'i koosolekute toimumist, mis puudutasid selle raames kooskõlastatud geograafiliste turgude ühte osa, st Saksa turg (sellega seoses viitab ta vaidlustatud otsuse põhjendusele 220 ja 354. joonealusele märkusele ning põhjendusele 223 ja 357. joonealusele märkusele). Nagu komisjon õigesti märkis, oli ühe teise seda turgu puudutava koosoleku toimumist võimalik tõendada keelatud kokkuleppe ühe teise osalise esitatud tõenditega (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 221 ja 354. ja 355. joonealune märkus).

133 Kolmandaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 1087, et komisjon on Nedri hilisemat koostööd tegelikult arvesse võtnud.

134 Kokku võetuna tuleb tõdeda, et arvestades ajahetke, mil Nedri leebema kohtlemise taotlus esitati, komisjonile tema esitatud tõendite lisaväärtust ja tema hilisemat koostööd, kehtestas komisjon viga tegemata hageja trahvi vähendamise määraks 25%.

135 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

136 Kokku võetuna tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

137 Kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, jäetakse kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele hageja kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Nedri Spanstaal BV kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. juulil 2015 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda) 1

Vaidluse ese 2

Vaidluse taust 4

Sektor, mida menetlus puudutab 4

Toode 4

Pakkumise struktuur 4

Nõudluse struktuur 5

Kaubavahetus liidus ja EMP-s 5

Nedri ja tema emaettevõtja Hit Groep 5

Haldusmenetlus 6

Esimene leebema kohtlemise taotlus ja DWK-le trahvide eest antud kaitse 6

Kontrollid ja teabenõuded 6

Muud leebema kohtlemise taotlused ja komisjoni vastused 7

Menetluse algatamine ja vastuväiteteatis 7

Toimikuga tutvumine ja ärakuulamine 7

Täiendavad teabenõuded 8

Vaidlustatud otsus 8

Club Zurich ja piirkondlikud kokkulepped 8

Club Europe ja piirkondlikud kokkulepped 9

Menetlus ja poolte nõuded 10

Õiguslik käsitlus 11

Esimene väide, et rikutud on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2, 2006. aasta suuniseid, õigluse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning põhjendamiskohustust, kuna komisjon kohaldas Nedrile määratava trahvi arvutamisel 10% ülempiiri majandusaastale 2009, mitte majandusaastale 2002 12

Vaidlustatud otsuse meeldetuletus 12

Poolte argumendid 12

Üldkohtu hinnang 12

– Põhimõtete meeldetuletus 12

– Esimese väite põhjendatus 14

Teine väide, et rikutud on leebema kohtlemise teatise punkti 23 ja põhjendamiskohustust, kuna komisjon oleks pidanud hageja trahvi vähendama 30%, mitte 25% 15

Vaidlustatud otsuse meeldetuletus 15

Poolte argumendid 15

Üldkohtu hinnang 16

Kohtukulud 18